

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПРАВА, ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра державно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор, доцент

К.В. Громовенко

«30» 09 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАВНИЧОГО НАУКОВОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь

08- Право

(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальності

081- Право

(шифр і назва спеціальності)

Назви освітньо-наукових програм:

Право

Інститут права, економіки та міжнародних відносин

(назва інституту, факультету)

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

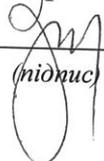
доктор філософії (PhD)

ОДЕСА
2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни забезпечення оволодіння загально-науковими компетенціями та універсальними навичками дослідника
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАВНИЧОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ для здобувачів наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю **081 - Право**
«___» _____ 2020 року. – 17 с.

Розробник:

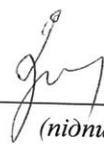
Крижановський А.Ф. доктор юридичних наук, професор, зав. кафедри державно-правових дисциплін Міжнародного гуманітарного університету.

(підпис) / **Крижановський А.Ф.** /
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри державно-правових дисциплін

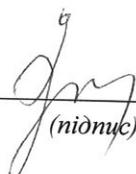
Протокол № 1 від «30» серпня 2020 року

Завідувач кафедри
державно-правових дисциплін
д.ю.н., професор

(підпис) / **Крижановський А.Ф.** /
(прізвище та ініціали)

«30» серпня 2020 р.

Гарант освітньої програми
д.ю.н., професор.

(підпис) / **Крижановський А.Ф.** /
(прізвище та ініціали)

«30» серпня 2020 р.

Схвалено Вченою радою Міжнародного гуманітарного університету

Протокол № 1 від «30» вересня 2020 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-науковий рівень	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання		заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 Право	Нормативна			
Модулів – 2	Спеціальність 081 Право	Рік підготовки:			
Змістових модулів – 2		1-й		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр			
Загальна кількість годин – 90		1-й	2-й	1-й	2-й
Тижневих годин - для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 2,5; - для заочної форми навчання: аудиторних – 0,5 самостійної роботи – 3,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Доктор філософії	Лекції			
		6 год.	20 год.	2 год.	4 год.
		Практичні, семінарські			
		4 год.	8 год.	2 год.	4 год.
		Лабораторні			
		немає			
		Самостійна робота			
		52 год.		78 год.	
Індивідуальні завдання:					
Вид контролю: залік					

Навчальна дисципліна «Методологія та організація правничого наукового дослідження» розрахована на засвоєння здобувачами понять про науку, відомостей про стан сучасної науки, розуміння процесу наукової діяльності, оволодіння методологічними та методичними основами наукового дослідження.

Оволодіння програмою курсу сприяє виконанню здобувачами завдань з інших дисциплін, які передбачають наукові дослідження, узагальнення теоретичного матеріалу і розробку практичних рекомендацій щодо застосування результатів наукового дослідження.

Матеріал навчальної дисципліни допоможе при аналізі інформаційних джерел, підготовці наукових робіт, статей, доповідей на науково-практичних конференціях.

Метою навчальної дисципліни є вивчення теоретико-методологічних основ наукових досліджень і практики організації наукової діяльності, формування і розвиток навичок застосування різних методів наукового пошуку у професійній діяльності.

Цілями навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з основами наукознавства та методологією наукових досліджень;
- набуття практичних навичок застосування загальнонаукових та спеціально-юридичних методів у науково-правових дослідженнях;
- формування навичок організації процесу наукового дослідження;
- розвиток умінь роботи з джерелами інформації у процесі наукового дослідження;
- формування готовності до науково-дослідної роботи, стимулювання пошукової активності, прагнення до творчого пошуку.

Мова навчання українська.

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова навчальна дисципліна.

2. ВИМОГИ ДО РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної діяльності, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК-1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної та/або дослідницької діяльності.

ФК-2. Здатність до застосування концептуальних та методологічних знань в науково-дослідній роботі та предметній сфері наукових досліджень.

ФК-3. Здатність до вирішення наукових проблем та завдань у сфері дослідження

ФК-4. Здатність розробляти методологію наукового дослідження у відповідній галузі знань.

ФК-5. Здатність планувати та організувати дослідницьку діяльність.

ФК-6. Здатність оцінювати ефективність і результативність впровадження нововведень (інновацій).

ФК-7. Здатність формувати та обґрунтовувати гіпотези на основі теоретико-методологічного аналізу з предметної сфери наукового дослідження.

ФК-8. Здатність до критичного аналізу досліджень різних науковців з предметної сфери наукового пошуку.

ФК-9. Здатність розробляти інноваційні підходи в освітньо-науковій діяльності.

ФК-10. Здатність використовувати прийоми системного аналізу результатів досліджень.

ФК-11. Здатність застосовувати методи збирання інформації та методи кількісної обробки даних.

ФК-12. Здатність до генерування ідей та створення нових знань у сфері дослідження.

ФК-13. Здатність до проведення досліджень на глобальному рівні з використанням іноземних наукових джерел та бібліографічних баз.

ФК-14. Здатність до розроблення методичних рекомендацій щодо впровадження результатів наукових досліджень.

ФК-15. Здатність організувати залучення коштів для дослідження з різних джерел.

ФК-16. Здатність до дотримання принципів наукової етики та академічної доброчесності.

ФК-18. Навички педагогічної майстерності та викладацької техніки.

ФК-19. Здатність до розробки навчально-методичного забезпечення освітніх компонент (дисциплін).

Навчальна дисципліна «Методологія та організація правничого наукового дослідження» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньо-науковою програмою:

ПРН-1. Використовувати та розуміти категоріальний апарат з предметної області досліджень.

ПРН-2. Розуміти науково-практичний зміст та тенденції розвитку сучасних держави і права.

ПРН-3. Знати принципи та прийоми системного аналізу результатів досліджень.

ПРН-4. Усвідомлювати та знаходити альтернативні можливості організації фінансування наукових розробок в галузі.

ПРН-5. Здійснювати процес організації та планування наукових досліджень.

ПРН-7. Розробляти алгоритм реалізації ідеї проекту, оцінювати ефект від його реалізації.

- ПРН-8. Здійснювати моніторинг науково-практичних проблем у професійній галузі з використанням методів збирання інформації (спостереження, аналіз документації, опитування, тестування та ін.) і методів кількісної та якісної обробки даних (математичні, статистичні та ін.).
- ПРН-9. Використовувати понятійно-категоріальний апарат, теоретико-методологічні засади та методичні прийоми для обґрунтування проблем та подальшого розвитку наукових досліджень з предметної сфери фундаментального та/або прикладного спрямування.
- ПРН-10. Організовувати, планувати та виконувати наукові дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування.
- ПРН-11. Застосовувати новітні інформаційні технології у проведенні наукових досліджень.
- ПРН-12. Виявляти, аналізувати, протиставляти теоретичні та практичні дослідження різних науковців з предметної сфери наукового дослідження для обґрунтування власних висновків та пропозицій.
- ПРН-13. Здійснювати комплексний аналіз для оцінки сучасного стану предметної сфери наукового дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування.
- ПРН-14. Переосмислювати наявне та створювати нове цілісне уявлення, пропонувати та обґрунтовувати гіпотези на основі теоретико-методологічного аналізу з предметної сфери наукового дослідження.
- ПРН-15. Організовувати залучення коштів для дослідження з різних джерел.
- ПРН-16. Використовувати прийоми та навички ділового спілкування під час індивідуальної бесіди, у процесі колективного обговорення проблем на переговорах та у виступах перед аудиторією.
- ПРН-17. Узагальнювати результати власних досліджень, надавати та обґрунтовувати власні пропозиції з предметної сфери дослідження.
- ПРН-18. Демонструвати та обговорювати отримані результати власних наукових досліджень під час виступів на конференціях, захисту власного оригінального дослідження.
- ПРН-19. Використовувати знання з англійської мови для проведення досліджень на глобальному рівні, написання наукових тез, доповідей, рефератів, статей, наукових робіт за міжнародними стандартами академічного письма.
- ПРН-20. Проводити лекції, практичні заняття, здійснювати поточний та проміжний контроль знань.
- ПРН-21. Використовувати творчий підхід до розробки навчально-методичного забезпечення освітніх компонент (дисциплін).
- ПРН-22. Володіти та використовувати сучасні інформаційні технології при проведенні наукових досліджень.
- ПРН-23. Знати предметну сферу сучасного право- і державознавства та суміжні сфери.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

В результаті вивчення дисципліни аспіранти мають:

знати:

- поняття про юридичну науку, її ознаки, функції, мету, завдання, головні віхи розвитку;
- поняття про наукову діяльність, її види, форми, суб'єкти;
- основні парадигми сучасної юриспруденції;
- основні підходи, використовувані в сучасній юриспруденції;
- характеристики та особливості методів юридичного дослідження;
- поняття про методіку наукового дослідження, його зміст і принципи реалізації;
- форми узагальнення наукових результатів;
- порядок підготовки наукових публікацій, їх форми;
- наукову документацію, правила її оформлення та уніфікації наукових документів;
- науковий стиль літературної мови;
- вимоги до презентацій результатів наукових досліджень.

розуміти:

- поняттєво-категорійний апарат юридичної науки;
- нормативні вимоги до підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів;
- значення, мету, функції та структуру методології юридичної науки;

- сутність та комплекс вимог до наукового дослідження, його класифікацію, види, форми, науковий та науково-прикладний результат;

уміти:

- шукати та узагальнювати наукову, нормативну та емпіричну інформацію по темі власного дослідження;
- складати програму і план власного дослідження;
- формулювати висновки та узагальнення по темі власного дослідження;
- володіти прийомами роботи над науковим текстом (есе, тези, стаття, монографія, дисертаційна робота);
- оформляти результати наукового дослідження;
- презентувати результати власного дослідження;
- захищати результати свого дослідження у встановленій формі;
- шукати та реалізовувати інформацію про гранти, конкурси.

аналізувати:

- теоретичні, нормативні, емпіричні та експериментальні дані;
- структуру, логіку і систему вимог до власної дисертаційної роботи;

оцінювати:

- результати попередніх наукових досліджень у сфері власного дослідження;
- актуальність та практичну значущість результатів власного дослідження;
- аргументи на користь власної наукової позиції та проти неї.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Методологія юридичної науки

Тема 1. Юридична наука як складова сучасної науки

Багатозначність понять «знання» та «наука». Наука як інтелектуальна діяльність. Наука як система знань. Наука як соціальний інститут.

Критерії наукового знання: множинність підходів.

Специфіка юридичної науки в системі наукових знань. Поєднання рис номотетичної та ідеографічної науки в юриспруденції.

Ознаки та функції юридичної науки. Об'єкт та предмет юридичної науки. Конструювання предмета науки суб'єктом.

Система юридичної науки. Специфіка науки міжнародного права.

Тема 2. Теоретичне знання в системі юридичних наук

Емпіричний та теоретичний рівень наукового дослідження. Поняття теорії та значущість теоретичного знання.

Співвідношення емпіричного та теоретичного знання. Критерії теоретичного знання.

Теорія права. Теоретичні аспекти галузевих юридичних наук. Загальні і спеціальні вчення про право.

Юридична доктрина та її види. Доктрина у науці міжнародного права та її особливості.

Тема 3. Етапи розвитку методології юриспруденції

Класична методологія юриспруденції. принцип детермінізму, монізму, об'єктивної істини, верифікації. Історичний, порівняльний та догматичний методи пізнання права.

Характерні риси неklasичної методології. Принципи плюралізму та додатковості.

Постнекласична методологія. Визнання різноманіття способів пізнання правової реальності.

Тема 4. Праворозуміння та парадигми юридичної науки

Правове мислення та праворозуміння як категорії юридичної науки. Співвідношення категорій наукової парадигми юриспруденції та праворозуміння.

Типологія праворозуміння та історичні етапи її формування.

Сучасні парадигми пізнання права. Позитивізм та його роль у теоретичних та галузевих юридичних науках. Соціологічна парадигма. Специфіка сучасного природно-правового розуміння. Історичне розуміння права. Психологічне праворозуміння.

Інтегральні типи праворозуміння.

Особливості парадигм дослідження та розуміння міжнародного права.

Тема 5. Структура сучасної методології юриспруденції

Поняття та система принципів сучасної юридичної науки. Принцип як переконання дослідника.

Поняття та види методологічних підходів у сучасній юриспруденції.

Метод – основний дослідницький засіб в юридичній науці. Структура та складові методу юридичної науки.

Концепції та категорії в системі методології сучасної юриспруденції.

Тема 6. Основні методологічні підходи в сучасній юриспруденції

Аксіологічний підхід. Поняття та система цінностей у сфері юриспруденції. Предметні та моральні цінності у праві. Особистісні, екзистенційні цінності права. Інструментальна та власна цінність права.

Антропологічний підхід. Вітальність, соціальність та духовність людини. Людина як правова істота.

Цивілізаційний підхід, його можливості та межі. Поняття цивілізації: дуалізм підходів. Стадіальний підхід до визначення цивілізації. Локальні цивілізації. Зустріч, діалог та зіткнення цивілізацій.

Інформаційний підхід. Право як інформація.

Особливості методологічних підходів в науці міжнародного права.

Тема 7. Загальнонаукові та міждисциплінарні методи в юридичній науці

Діалектичний метод в юридичній науці. Принципи, закони, категорії та прийоми діалектики. Сходження від загального до конкретного і сходження від конкретного до загального як підходи до узагальнення правових процесів, явищ, відносин.

Закони логіки в юридичній науці.

Системний метод (системний аналіз) в юридичній науці.

Дескриптивний метод в юридичній науці.

Герменевтика та семіотика в юридичних дослідженнях.

Соціологічний метод в юридичній науці

Поняття і види соціально-правових досліджень. Розробка програм соціально-правового дослідження. Методи збору, узагальнення та аналізу первинної соціологічної інформації про право.

Соціально-правове прогнозування та правовий експеримент і їх значення для юридичної теорії та практики.

Тема 8. Спеціальні методи юридичної науки

Догматичний (формально-юридичний) метод юридичної науки. Утворення і використання правових понять, термінів, конструкцій і категорій. Поняттєво-категорійний апарат сучасної юриспруденції.

Порівняльно-правовий метод в юридичній науці.

Методи і методики порівняльного вивчення права. Синхронне і асинхронне дослідження права. Нормативне і функціональне порівняння. Переваги та недоліки порівняльного законодавства.

Методика внутрішнього і зовнішнього порівняння.

Методика мікро- і макропорівняння. Загальне та особливе, типове і унікальне в правовій дійсності. Проблема порівняння непорівняного.

Історико-правовий метод в юридичній науці. Мета, структура та функції історико-правового методу. Специфіка порівняльно-історичного методу пізнання права. Науково-історична характеристика процесів виникнення, розвитку і функціонування права.

Межі історико-правового пізнання. Значення знання історії права для сучасного розвитку правознавства.

Особливості методів науки міжнародного права.

Змістовий модуль 2. Організація наукового юридичного дослідження

Тема 9. Методика наукового юридичного дослідження

Поняття юридичного дослідження, його мета, задачі, структура і зміст дослідження.

Поняття актуальності дослідження та визначення ступеня його наукової розробки.

Визначення об'єкта, предмета, теми дослідження.

Попереднє ознайомлення з літературою та визначення головних напрямків дослідження.

Збирання і відбір інформації для проведення дослідження.

Формулювання загальної і проміжної цілей дослідження.

Об'єкт і предмет конкретного наукового дослідження. Вибір методології.

Особливості проведення міждисциплінарних юридичних досліджень і порівняльно-правових досліджень.

Проблема теоретичного переосмислення існуючих теорій. Критика опонентів і питання наукової етики.

Тема 10. Виконання та захист дисертації на здобуття наукового ступеню доктора філософії

Дисертаційні роботи та їх види.

Вибір і затвердження теми дисертації. Обґрунтування актуальності і теоретично-практичної значущості теми дослідження. Пошук, накопичення та обробка наукової та емпіричної інформації з теми дисертаційного дослідження. Написання огляду літератури до дисертації.

Структура дисертації. Оформлення дисертаційної роботи. Стилі оформлення наукового апарату.

Попередня експертиза (передзахист) дисертації на кафедрі (відділі). Подання дисертації до спеціалізованої вченої ради. Прилюдний захист дисертації. Оформлення атестаційної справи.

Тема 11. Методика створення наукової публікації та презентації наукового дослідження

Мета і призначення наукової публікації. Структура наукової статті. Методика структурування матеріалу дослідження.

Науковий стиль літературної мови: специфіка сфери юриспруденції.

Методика написання анотації.

Методика наукового рецензування.

Методика створення презентації. Методика створення слайду та слайдової презентації. Постерна (стендова) презентація.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	пр.	л	інд	с.р.		лекц.	пр.	л	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1 семестр												
Змістовий модуль 1. МЕТОДОЛОГІЯ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ												
Тема 1. Юридична наука як складова сучасної науки	4	-	-			4	4	-	-			4
Тема 2. Теоретичне знання в системі юридичних наук	4	-	-			4	4	-	-			4
Тема 3. Етапи розвитку методології юриспруденції	6	2	-			4	4	-	-			4
Тема 4. Праворозуміння та парадигми юридичної науки	8	2	2			4	4	-	-			4
Тема 5. Структура сучасної методології юриспруденції	8	2	2			4	8	2	2			4
Разом за 1 семестр	30	6	4			20	24	2	2			20

2 семестр												
Тема 6. Основні методологічні підходи в сучасній юриспруденції	9	4	2			6		-	-			9
Тема 7. Загальнонаукові та міждисциплінарні методи в юридичній науці	9	2	-			4		-	-			9
Тема 8. Спеціальні методи юридичної науки	11	2	-			4		-	-			9
Змістовий модуль 2.												
ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ЮРИДИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ												
Тема 9. Методика наукового юридичного дослідження	14	4	2			6		2	2			11
Тема 10. Виконання та захист дисертації на здобуття наукового ступені доктора філософії	14	4	2			6		2	2			11
Тема 11. Методика створення наукової публікації та презентації наукового дослідження	11	4	2			6		-	-			9
Разом за 2 семестр	60	20	8			32	66	4	4			58
Всього	90	26	12			52	90	6	6			78

5. Теми семінарських занять

1 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 4. Праворозуміння та парадагми юридичної науки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правове мислення та праворозуміння як категорії юридичної науки. Співвідношення категорій наукової парадигми юриспруденції та праворозуміння. 2. Типологія праворозуміння та історичні етапи її формування. 3. Сучасні парадигми пізнання права. Позитивізм та його роль у теоретичних та галузевих юридичних науках. Соціологічна парадигма. Специфіка сучасного природно-правового розуміння. Історичне розуміння права. Психологічне праворозуміння. 4. Інтегральні типи праворозуміння. 5. Особливості парадигм дослідження та розуміння міжнародного права. 	2 / -
2	<p>Тема 5. Структура сучасної методології юриспруденції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та система принципів сучасної юридичної науки. Принцип як переконання дослідника. 2. Поняття та види методологічних підходів у сучасній юриспруденції. 3. Метод – основний дослідницький засіб в юридичній науці. Структура та складові методу юридичної науки. 4. Концепції та категорії в системі методології сучасної юриспруденції. 	2 / 2

2 семестр

3	<p>Тема 6. Основні методологічні підходи в сучасній юриспруденції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аксіологічний підхід. Поняття та система цінностей у сфері юриспруденції. Предметні та моральні цінності у праві. Особистісні, екзистенційні цінності права. Інструментальна та власна цінність права. 2. Антропологічний підхід. Вітальність, соціальність та духовність людини. Людина як правова істота. 3. Цивілізаційний підхід, його можливості та межі. Поняття цивілізації: дуалізм підходів. Стадіальний підхід до визначення цивілізації. Локальні цивілізації. Зустріч, діалог та зіткнення цивілізацій. 4. Інформаційний підхід. Право як інформація. 5. Особливості методологічних підходів в науці міжнародного права. 	2 / -
4	<p>Тема 9. Методика наукового юридичного дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття юридичного дослідження, його мета, задачі, структура і зміст дослідження. 2. Поняття актуальності дослідження та визначення ступеня його наукової розробки. 3. Визначення об'єкта, предмета, теми дослідження. 4. Попереднє ознайомлення з літературою та визначення головних напрямків дослідження. 5. Збирання і відбір інформації для проведення дослідження. 6. Формулювання загальної і проміжної цілей дослідження. 7. Об'єкт і предмет конкретного наукового дослідження. Вибір методології. 8. Особливості проведення міждисциплінарних юридичних досліджень і порівняльно-правових досліджень. 9. Проблема теоретичного переосмислення існуючих теорій. Критика опонентів і питання наукової етики. 	2 / 2
5	<p>Тема 10. Виконання та захист дисертації на здобуття наукового ступені доктора філософії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дисертаційні роботи та їх види. 2. Вибір і затвердження теми дисертації. Обґрунтування актуальності та практичної значущості теми дослідження. Пошук, накопичення та обробка наукової та емпіричної інформації з теми дисертаційного дослідження. Написання огляду літератури до 	2 / 2

	дисертації. 3. Структура дисертації. Оформлення дисертаційної роботи. Стил оформлення наукового апарату. 4. Попередня експертиза (передзахист) дисертації на кафедрі (відділі). Подання дисертації до спеціалізованої вченої ради. Прилюдний захист дисертації. Оформлення атестаційної справи.	
6	Тема 11. Методика створення наукової публікації та презентації наукового дослідження 1. Мета і призначення наукової публікації. Структура наукової статті. Методика структурування матеріалу дослідження. 2. Науковий стиль літературної мови: специфіка сфери юриспруденції. 3. Методика написання анотації. 4. Методика наукового рецензування. 5. Методика створення презентації. Методика створення слайду та слайдової презентації. Постерна (стендова) презентація.	

6. Самостійна робота

Самостійна робота з дисципліни складається з опрацювання навчального матеріалу:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни;
- підготовка до семінарських занять;
- підготовка до підсумкового контролю.

Конспект із виконаним завданням подається викладачу на перевірку під час проведення відповідного семінарського заняття, або в інший, визначений викладачем час. Загальний підсумок самостійної роботи з вивчення курсу фіксується під час складення заліку.

Питання з кожної теми, які треба розглянути та законспектувати, вказані у таблиці.

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
Змістовий модуль 1. Методологія юридичної науки		
1.	Тема 1. Юридична наука як складова сучасної науки Система юридичної науки. Специфіка науки міжнародного права.	4 / 4
2.	Тема 2. Теоретичне знання в системі юридичних наук Юридична доктрина та її види. Доктрина у науці міжнародного права та її особливості.	4 / 4
3.	Тема 3. Етапи розвитку методології юриспруденції Постнекласична методологія.	4 / 4
4.	Тема 4. Праворозуміння та парадигми юридичної науки Інтегральні типи праворозуміння. Особливості парадигм дослідження та розуміння міжнародного права.	4 / 4
5.	Тема 5. Структура сучасної методології юриспруденції Концепції та категорії в системі методології сучасної юриспруденції.	4 / 4
6.	Тема 6. Основні методологічні підходи в сучасній юриспруденції Поняття цивілізації: дуалізм підходів. Стадіальний підхід до визначення цивілізації. Локальні цивілізації. Зустріч, діалог та зіткнення цивілізацій.	6 / 9
7.	Тема 7. Загальнонаукові та міждисциплінарні методи в юридичній науці Розробка програми соціально-правового дослідження.	4 / 9
Змістовий модуль 2. Організація наукового юридичного дослідження		
8.	Тема 8. Спеціальні методи юридичної науки Переваги та недоліки порівняльного законодавства. Значення знання історії права для сучасного розвитку правознавства. Особливості методів науки міжнародного права.	4 / 9

9.	Тема 9. Методика наукового юридичного дослідження Попереднє ознайомлення з літературою та визначення головних напрямків дослідження. Критика опонентів і питання наукової етики.	6 / 11
10.	Тема 10. Виконання та захист дисертації на здобуття наукового ступені доктора філософії Написання огляду літератури до дисертації.	6 / 11
11.	Тема 11. Методика створення наукової публікації та презентації наукового дослідження Методика створення слайду та слайдової презентації.	6 / 9
Разом		52 / 78

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання для кожного аспіранта полягає у наступному: створення та представлення викладачеві одного з елементів дисертаційної роботи, а саме - опис методології, або одного з елементів наукової публікації або презентації наукового дослідження (анотація статті, слайдова презентація, тощо).

8. Методи контролю

Форми вимірювання результатів навчання

Результат навчання	Вимірювання кожного результату навчання
<i>Знання:</i> поняття про юридичну науку, її ознаки, функції, мету, завдання, головні віхи розвитку; про наукову діяльність, її види, форми, суб'єкти; основних парадигм, підходів, методів сучасної юриспруденції; поняття про методику наукового дослідження; форми узагальнення наукових результатів та порядку підготовки наукових публікацій; наукової документації	Виступи на практичних заняттях, відповідь на запитання
<i>Розуміння</i> поняттєво-категорійного апарату юридичної науки; значення, мети, функцій та структури методології юридичної науки; сутності та вимог до наукового дослідження	Виступи на практичних заняттях, відповідь на запитання
<i>Уміння</i> шукати та узагальнювати наукову, нормативну та емпіричну інформацію по темі власного дослідження; складати програму і план власного дослідження; формулювати висновки та узагальнення по темі власного дослідження; володіти прийомами роботи над науковим текстом; оформляти, презентувати та захищати результати наукового дослідження	Виступи на практичних заняттях, відповідь на запитання, оцінка індивідуального завдання
<i>Аналіз:</i> Теоретичних, нормативних, емпіричних та експериментальних даних; структури, логіки і системи вимог до власної дисертаційної роботи;	Виступи на практичних заняттях, відповідь на запитання, оцінка індивідуального завдання
<i>Оцінка:</i> результатів попередніх наукових досліджень у сфері власного дослідження; актуальності та практичну значущість результатів власного дослідження; аргументації на користь власної наукової позиції та проти неї.	Виступи на практичних заняттях, відповідь на запитання, оцінка індивідуального завдання

Критерії оцінки знань здобувачів наукового ступеню доктора філософії

Оцінювання успішності навчання здобувачів наукового ступеню доктора філософії здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно в національну шкалу («зараховано», «не зараховано») та шкалу Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Рівень знань оцінюється:

- «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» С - від 74 до 81 балів – Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість сутєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

Сума балів за 100-бальною шкалою	Шкала ЄСТ8	Національна шкала	Рівень компетентності	Оцінка за національною
				для заліку
90-100	A	відмінно	високий	зараховано
82-89	B	дуже добре	достатній	
74-81	C	добре	середній	
64-73	D	задовільно		
60-63	E	достатньо	низький	не зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторної здачі семестрового		
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту		

9. Рекомендована література

Основна

1. Важинський С. Є., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Ківалова Т. С. Кваліфікаційна робота юриста: методика написання та захисту [Текст] : навч. посібник / Т. С. Ківалова, Т. Р. Короткий, М. А. Польовий. Одеса : Фенікс, 2011. 362 с.
3. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.
Методологія та організація наукових досліджень : навчально- методичний посібник / В. М. Михайлов та ін. Х.: ХДУХТ, 2014. 220 с.

Допоміжна:

4. Головань В.Г., Кравчук О.І., Дем'янчук Б.О., Головань А.В. Оприлюднення результатів наукового дослідження. Навчально-методичний посібник. Одеса:ВА, 2016, 162с.
5. Головань В.Г., Кравчук О.І., Маслій О.М., Онищенко О.А. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. Одеса: ВА,2016, 390с.
6. Коробочка О.М., Гуляєв В.М., Садовой О.В. Конспект лекцій з дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень». ДДТУ, 2015, 99 с.

Нормативні акти:

7. Конституція України : Закон від 28 червня 1996 р. № 254л/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
9. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : Закон України від 11.07.2001 р. № 2623-III URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>
10. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» №1977-XIIз змінами від 19 грудня 2006 р.
11. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-УІІ. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
12. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Інформаційні ресурси:

13. Каталог електронних бібліотек України. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/books.html>
14. Каталог національних бібліотек та інформаційних центрів України. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>
15. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>